



Article Info/Makale Bilgisi

Received/Geliş: 25.05.2020 Accepted/Kabul: 17.09.2021 Published/Yayınlama: 30.10.2021

Sosyal Bilgiler Eğitiminde Okul Deneyimi Dersinin Öğretmenlik Mesleğine Etkisine İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Feyzullah EZER¹, Selda AKSÜT²

Öz

Araştırmanın amacı, sosyal bilgiler eğitiminde okul deneyimi dersinin öğretmenlik mesleğine etkisine ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemektir. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden biri olan olgubilim deseni ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 eğitim öğretim yılı güz dönemi Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalında 4. sınıfta öğrenim gören 13'ü kadın, 17'si erkek toplam 30 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışma grubu amaçsal örnekleme yöntemlerinden biri olan kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemine göre belirlenmiştir. Araştırma verileri görüşme yöntemi ile yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmış ve verilerin değerlendirilmesinde nitel veri analiz programından yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının okul deneyimi dersini yararlı ve gerekli bir ders, teorik bilginin uygulanması, deneyim ve tecrübe kazanma ve mesleğe atılan ilk adım olarak ifade ettikleri belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının görüşlerine göre okul deneyimi dersinin önemli görüldüğü ve öğretmenlik mesleğine olumlu yönde katkısının olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmen adayları okul deneyimi dersinde uygulama süresinin yetersiz olduğunu vurgulamıştır. Okul deneyimi dersine, eğitim öğretim sürecinde daha uzun süre yer verilebilir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler eğitimi, sosyal bilgiler öğretmen adayları, sosyal bilgiler öğretmenleri, okul deneyimi, öğretmenlik mesleği.

¹ Doç. Dr., Fırat Üniversitesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Elazığ-Türkiye, fezer@firat.edu.tr, 0000-0002-5862-8541

² Doktora Öğrencisi, Fırat Üniversitesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Elazığ-Türkiye, selda.aksut@hotmail.com, 0000-0001-6128-7867

The Views of Pre-Service Teachers on the Impact of the School Experience Course in Social Studies Education on Teaching Profession

Abstract

The present study aimed to determine the views of pre-service teachers on the impact of school experience course on the teaching profession in social studies education. The phenomenology desing, a qualitative research approach, was used in the study. The study was carried out with 30 pre-service teachers, 13 of which were female and 17 were male, and the participants were senior students attending Fırat University, Faculty of Education, Department of Social Studies Education during the 2018-2019 academic year fall semester. The study group was selected with convenience sampling, a purposive sampling method. An interview form was used as the data collection instrument. Content analysis method was used to analyze the research data and qualitative data analysis software was used. In the study, pre-service teachers generally considered the school experience course as a useful and necessary course, where theoretical knowledge could be applied, experience could be gained and as the first step in the profession. In conclusion, it was observed that school experience course was considered important and its impact on teaching profession was positive according to the views of pre-service teachers who participated in the study. Furthermore, pre-service teachers emphasized that the duration of the implementation was insufficient. School experience course should be extended in education teacher training.

Keywords: Social studies education, prospective social studies teachers, social studies teachers, school experience, teacher profession.

1. GİRİŞ

Geçmişten bu güne, insanların üzerinde durduğu önemli konulardan biri eğitimidir (Altuntaş, 2007, s. 13). İnsan hayatının önemli bir bölümünü oluşturan eğitim, bir ülkenin geleceği için de önem taşımaktadır; çünkü sadece eğitim seviyesi yüksek bireylerin yaşadığı bir toplum gelişim gösterebilmektedir. Dolayısıyla toplumun içinde bulunduğu çağa uyum sağlayabilmesi, gelişmesi ve devamlılığını sürdürebilmesi gereken eğitimin istenen düzeye ulaşmasıyla mümkündür. Eğitim aile ile başlayıp okul ile süren ve yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Bu nedenle eğitimin toplumun karakterini oluşturan bir araç olduğu düşünüldüğünde öğretmenlere büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir (Canbolat, 2014, s. 12).

Öğretmenlik mesleği, devletin eğitim ve öğretim faaliyetlerini içeren ve buna yönelik bütün görev ve sorumlulukların üstlenildiği özel bir uzmanlık alanıdır (Türkmen, 2003, s. 22). Öğretmenler, eğitim kurumlarında öğretim görevini yerine getiren kişilerdir (Erden, 2005, s. 22-23). Öğretim sürecinde başrol oynayan öğretmenler bazen rehber, bazen mesleki bir uzman veya lider olabilmektedir. Öğretmenlerin formal eğitim kurumlarında program hazırlama,

öğretim araç gereçlerini belirleme ve birtakım etkinlikleri yürütme ve sonuçları değerlendirme gibi sorumlulukları vardır (Sünbül, 2004, s. 261). Öğretmen öğrenci etkileşimi ile öğretmenler milli eğitimin amaçları doğrultusunda derse ve konuya bağlı olarak öğrencilerde davranış değişikliği meydana getirmekle görevlidir (Büyükkaragöz, Muşta, Yılmaz ve Pilten, 1998, s. 3). Öğretmenlerin asıl görevi öğrenciye bilgiyi aktarmaktan çok öğrenciyi bilgiye yönlendirmek, onlara rehber olmak ve bilginin üretilmesi için fırsatlar sunmaktır (Özbal, 2009, s. 7). Eğitim ve öğretim kurumlarında planlanan hedefler ve ders kapsamı ne kadar iyi oluşturulursa oluşturulsun burada asıl önemli olan bu hedefleri ve dersi öğrenciye aktaracak olan öğretmenlerin nitelikli bir şekilde yetiştirilip yetiştirilmediğidir; çünkü öğrenciye aktarılmak istenen kavramlar veya ders içeriği etkili öğretmenler tarafından aktarılmadıkça eğitimde istenen sonucun alınması oldukça zordur. Dolayısıyla öğretme işini öğretmenler üstlenmekte ve buna yönelik eğitim görmektedir (Sünbül, 2004, s. 245).

Ülkemizde bütün öğretmenler Yüksek Öğretim Kurumu'na (YÖK) bağlı Eğitim fakültelerinde yetiştirilmektedir (Koçak, 2005, s. 5-16). Eğitim fakültelerinin lisans programı ile öğretmen adaylarına verilen bilgiler ve uygulamalar doğrultusunda mesleki açıdan donanımlı öğretmenler yetiştirilmesi amaçlanmaktadır (Saratlı, 2007, s. 1). Eğitim fakültelerinin temel işlevi öğretmen adaylarını, lisans programları ile öğretmenlik mesleğine uygun niteliklerde ve yeterliliklerde yetiştirmektir (Aylar ve Aksin, 2011, s. 307). Bu işlevi gerçekleştirebilmeleri için öğretmen yetiştirme programlarında genel olarak iki yaklaşım ön plana çıkmaktadır. Bu yaklaşımlardan biri "teori-pratik" yaklaşım, diğeri ise "pratik-teori" yaklaşımıdır. Teorik yaklaşım, lisans programlarında öğretmen adayına aktarılan bilgilerdir, edinilen bu bilgilerin beceriye dönüşmesi ise pratik yaklaşım olarak bilinmektedir. Bahsedilen bu iki yaklaşımın birbirini tamamlar nitelikte olmasından dolayı ayrı ayrı yürütülmemelidir. Bu yaklaşımlar, ancak birlikte işe koşulduğunda verim sağlamaktadır (Akgül, 2006, s. 69-84). Teori ve pratiğin bir arada yürütülmesi "öğretmenlik uygulaması öğretim programının" en önemli unsurlarındandır. Öğretmenlik uygulaması boyunca, öğretmen adaylarından lisans programlarında aldıkları teorik bilgiyi okullarda pratiğe dönüştürme becerisi kazanmaları ve mesleki yeterliklerini geliştirmeleri beklenmektedir (Yeşilyurt, 2010, s. 2). Teorik bilginin yanı sıra uygulamalı öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin öğretmen adaylarına mesleki yeterlilik, mesleki bilgi ve becerilerinin kazandırılması açısından son derece önemli olduğu bilinmektedir;

çünkü öğretmen adayları bu dersler sayesinde kendilerini ve okul iklimini tecrübe eder, eksikliklerini görür ve deneyim kazanır (Özonay Böcük, 2014, s. 93).

Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri kuram ve uygulama arasında geçiş görevi gören önemli derslerdir (Giebelhaus ve Bowman, 2002, s. 249). Geçmiş yıllarda Okul Deneyimi-I dersi birinci sınıfta verilirken, Okul Deneyimi-II ve Öğretmenlik Uygulaması dersleri ise dördüncü sınıfta verilmekteydi. 2007-2008 eğitim öğretim yılında Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) değişikliğe giderek eğitim fakültelerinin lisans programlarında bazı değişiklikler yapmıştır. Programda yer alan birçok dersin kredisi değiştirilerek, okul deneyimi dersleri tek bir ders olarak belirlenmiş ve uygulamaya dönük derslerin ise dördüncü sınıfta yer alması kararlaştırılmıştır. Dolayısıyla okul deneyimi dersi dördüncü sınıfın güz döneminde özellikle gözleme dayalı bir ders olarak, öğretmenlik uygulaması dersi ise dördüncü sınıfın bahar döneminde daha çok uygulamaların yapıldığı bir ders olarak belirlenmiştir (Demir, 2012, s. 2-3).

2018 yılında lisans programlarında yapılan düzenlemenin ardından uygulama öğrencilerinin Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim öğretim kurumlarında yapacakları öğretmenlik uygulamasına ilişkin yönergede, uygulamanın gerçekleştirilmesi ile ilgili olarak öğretmenlik uygulamalarının zamanı ve süresine yönelik husus madde-7 de belirtilmiştir (Millî Eğitim Bakanlığı, 2018):

"madde-7 lisans ve pedagojik formasyon sertifika eğitimi programlarında öğretmenlik uygulaması dersi iki dönem süre ile haftada 6 (altı) ders saatidir. Her bir dönemde uygulama öğrencisi uygulama öğretmenin gözetiminde farklı haftalarda olmak üzere en az 4 (dört) defa fiilen ders anlatır. Alana/Branşa bağlı olarak uygulama öğretmeni başına düşen uygulama öğrencisi sayısı göz önünde bulundurularak uygulama öğrencisinin dersi planlayıp işlemesine imkân verilir. Uygulama öğrencisinin fiilen anlatacağı ders saati; ilgili dersin haftalık ders çizelgesinde ders saati 1-2 saat olanlarda en az toplam 14 (on dört), 3 (üç) ve üzeri olanlarda ise toplam 24 (yirmi dört) saatten az olmayacak şekilde planlanır. "

Okul deneyimi dersi, öğretmen adaylarının genel olarak okulu, öğrencileri ve öğretmenleri gözlemlemesine dayalı bir derstir (Koç ve Yıldız, 2012, s. 225). Okul deneyimi dersi öğretmen adaylarına, öğretmenlik mesleğinin gereklerinin farkına varma, okul iklimini ve eğitim ortamını tanıma, tecrübeli öğretmenleri gözleme, öğrenciler ile birlikte çalışma imkânı sunma ve adayların tecrübe edinmelerine olanak sağlama açısından önemli bir derstir

(Demir, 2012, s. 2). Bu dersin amacı ise, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan tecrübeli öğretmenlerden faydalanmak, öğretmen adaylarının bir öğretmen olarak öğrencilerle iletişim kurabilmesini sağlamak ve bu sayede mesleğe başlamadan gerçek bir sınıf yönetimini tecrübe edebilmelerini sağlamaktır (Tural, 2018, s. 3). Okul deneyimi dersi ile öğretmenlik mesleğini oluşturan birçok görev ve sorumluluk öğretmen adayına tanıtılır ve gözlem yapmasına olanak sağlanır (YÖK, 1998, s. 33). Aslında okul deneyimi dersi öğretmen adaylarına okul iklimini ve öğretmenlik mesleğini tanıtan bir uygulama dersidir (Hergüner, Arslan ve Dünder, 2002, s. 48).

Okul deneyimi dersi, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini tanımaları ve mesleki gelişimlerine katkı sağlamaları açısından önemli aşamalardan biridir. Bu araştırma ile sosyal bilgiler eğitiminde okul deneyimi dersinin öğretmenlik mesleğine etkisine ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda okul deneyimi dersi yürütülürken öğretmen adaylarının derse yönelik görüşleri, derste hangi etkinlikleri uyguladıkları, uygulama öğretmenine yönelik görüşleri, derste yaşanan sorunlar ve dersin verimliliğinin artırılması için yapılması gerekenler belirlenmeye çalışılmıştır. Sosyal bilgiler öğretmen adayları ile yapılan bu araştırmanın, okul deneyimi dersinin öğretmenlik mesleğine etkisini göstermekle birlikte araştırmada ortaya çıkan sonuçlara göre bu dersin öğretmen eğitimindeki önemi ve dersin daha verimli olması için nasıl uygulanması gerektiği konusunda bilgi vereceği düşünülmektedir.

Araştırmanın temel amacı sosyal bilgiler eğitiminde okul deneyimi dersinin öğretmenlik mesleğine etkisine ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıda verilen sorulara cevap aranmıştır.

- Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının okul deneyimi dersine yönelik görüşleri nelerdir?
- Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının okul deneyimi dersinde uyguladıkları etkinliklere yönelik görüşleri nelerdir?
- Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının okul deneyimi dersinde uygulama öğretmenine yönelik görüşleri nelerdir?
- Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının okul deneyimi dersinde yaşadıkları sorunlara yönelik görüşleri nelerdir?

- Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının okul deneyimi dersinde verimliliği arttırmak için önerileri nelerdir?

2. YÖNTEM

Araştırma Modeli

Sosyal bilgiler eğitiminde okul deneyimi dersinin öğretmenlik mesleğine etkisine ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerinin belirlenmesinin amaçlandığı bu araştırma, nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseni ile yürütülmüştür. Olgubilim farkında olduğumuz ancak tam anlamıyla kavrayamadığımız ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanan bir araştırma desendir (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 69). Araştırmada farkında olduğumuz ancak derinlemesine bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmak için olgubilim deseni kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 eğitim öğretim yılı güz dönemi Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalında 4. sınıfta öğrenim gören 13'ü kadın, 17'si erkek toplam 30 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışma grubu amaçsal örnekleme yöntemlerinden biri olan kolay ulaşılabilir durum örnekleme ile belirlenmiştir. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi araştırma sürecine hız ve pratiklik kazandırır. Ayrıca bu yöntemde araştırmacı, kendisine yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 123). Öğretmen adaylarının araştırmaya dâhil edilmelerinde gönüllülük esası dikkate alınmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veriler, görüşme yöntemi ile yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Görüşmenin amacı başka insanların bakış açılarına ulaşmaktır (Patton, 2000/2014, s. 341). Yarı yapılandırılmış görüşmeler, sabit seçenekli cevaplama ve araştırılan alanda derinlemesine incelemeyi birleştirir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013, s. 152). Bu sebeple araştırmada sosyal bilgiler eğitiminde okul deneyimi dersinin öğretmenlik mesleğine etkisine ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Bu form, görüşme sürecinde keşfedilecek sorular ve konular listesini kapsamaktadır.

Görüşmeci, soruların cümle yapısını, sırasını değiştirebilir ve önemli gördüğü bazı konuların ayrıntısına inebilir. Bu tür görüşmelerde, görüşmeci ana hatlarıyla bir yol haritasına sahiptir. Bu sayede farklı insanlardan daha sistematik ve karşılaştırılabilir bilgi elde edilir (Avcı, 2008, s. 160).

Araştırmanın görüşme formunu hazırlamak için öncelikle literatür taraması yapılarak, konu ile ilgili yapılan araştırmalar incelenmiştir. Daha sonra araştırmacılar tarafından hazırlanan taslak form Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı'ndan üç öğretim üyesinin görüşüne sunulmuş ve öğretim üyelerinin görüşleri doğrultusunda düzeltmeler yapılarak görüşme formuna son şekli verilmiştir. Bu araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen 5 sorudan oluşan görüşme formu kullanılmıştır. Çalışma grubuna görüşmeye başlamadan önce araştırma hakkında bilgi verilerek görüşmeler yüz yüze yapılmıştır. Görüşme sürecinde güvenilirliği ve objektifliği sağlamak adına öğretmen adaylarının izinleri alınarak görüşmeler ses kayıt cihazı aracılığıyla kayıt altına alınmıştır.

Verilerin İşlenmesi ve Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. "İçerik analizi, sözel, yazılı ve diğer materyallerin içerdiği mesajı, anlam ve dilbilgisi açısından nesnel ve sistematik olarak sınıflandırma, sayılara dönüştürme ve çıkarımda bulunma yoluyla sosyal gerçeği araştıran bilimsel bir yaklaşımdır" (Tavşancıl ve Aslan, 2001, s. 22). Bu analiz mesajlarda gözlenen ve betimlenen öğelerden hareketle bir yorum getirme amacı taşımaktadır (Bilgin, 2014, s. 1).

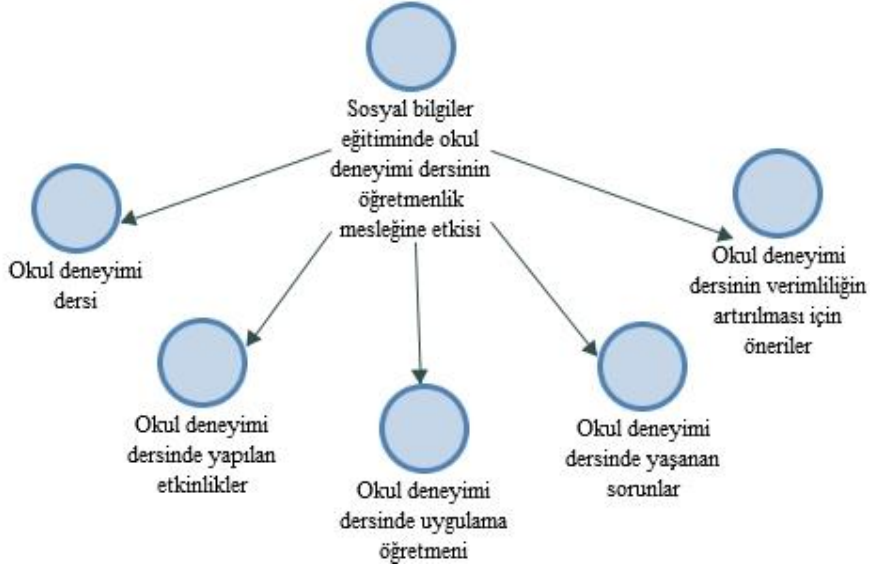
Araştırma verileri nitel veri analiz programı ile değerlendirilmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler bilgisayar ortamına olduğu gibi aktararak analize uygun hale getirilmiştir. Görüşmedeki ifadelerin analizini kolaylaştırmak için bu ifadeler kısa ve anlamlı semboller halinde kodlanmıştır. Kodlamalardan sonra taslak temalar belirlenmiş ve bu taslak temalara göre kodlar düzenlemiştir. Daha sonra ise taslak temalar tekrar kontrol edilerek kesinleştirilmiştir. Araştırma sorularının altına temalar arasındaki ilişki belirlenerek ana tema ve alt temalar toplanmıştır. Böylece kaç katılımcının aynı temaya vurgu yaptığı ve temaların daha fazla yoğunlaştığı alanlar gözler önüne serilmiştir. Bu temalar daha net ve kapsamlı bir görüntünün sağlanması için modeller halinde sunulmuştur. Bu modeller katılımcı görüşlerinden

doğrudan alıntılara yer verilerek yorumlanmıştır. Temalara ilişkin katılımcı görüşleri, tırnak içerisinde italik olarak verilmiştir. Ayrıca katılımcı görüşlerini kimin ifade ettiğine yönelik kişisel bilgiler, katılımcı görüşlerinin başında ÖA.1(K/E), (1. Öğretmen adayı, Kadın/Erkek) şekilde kısaltmaların yer aldığı kodlamalar ile verilmiştir.

Nitel araştırmada geçerliğin sağlanması önemli görülen bir ölçüttür. Geçerliğin sağlanması için toplanan verilerin ayrıntılı olarak rapor edilmesi ve araştırmacının sonuçlara nasıl ulaştığını açıklaması gerekir (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 270). Araştırmada geçerliği sağlamak için sonuçlara nasıl ulaşıldığı ayrıntılı bir şekilde açıklanmış ve araştırma sonucunda elde edilen temalar ve bu temalara yönelik doğrudan alıntılar bulgular bölümünde rapor edilmiştir. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak için görüşme verileri araştırmayı yürüten farklı araştırmacılar (kodlayıcılar) tarafından birbirinden bağımsız şekilde değerlendirilerek kodlamalar yapılmıştır. Daha sonra bu kodlamalar karşılaştırılarak farklı kodlayıcılar arası uyumun olup olmadığını belirlemek için görüş birliği ve görüş ayrılığı sayıları tespit edilerek araştırmanın güvenilirliği Miles ve Huberman'ın (1994/2016, s. 64) güvenilirlik formülü “güvenirlik = görüş birliği sayısı / toplam görüş birliği + görüş ayrılığı sayısı” kullanılarak hesaplanmıştır. Güvenirlik formülüne göre hesaplanan güvenilirlik değeri % 92.72 olarak belirlenmiştir. “Nitel araştırmalarda, uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri sonucunda aradaki uyumun % 90 ve üzeri olduğu durumlarda istenilen düzeyde bir güvenilirlik sağlanmış olmaktadır” (Saban, 2009, s. 288). Araştırmada uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri sonucunda aradaki uyum % 92.72 olduğu için istenilen düzeyde güvenilirliğin sağlandığı belirlenmiştir. Araştırmanın geçerliğini ve güvenilirliğini sağlamak için Erlandson, Harris, Skipper ve Allen, (1993) tarafından belirtilen inandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlık ve teyit edilebilirlik stratejilerinden yararlanılmıştır. İnanırcılığın değerlendirilmesi için uzman incelemesi ve katılımcı teyidi, aktarılabilirliği artırmak için ayrıntılı betimleme ve amaçlı örnekleme, tutarlığın sağlanması için tutarlılık incelemesi ve teyit edilebilirliği sağlamak için teyit incelemesi yapılarak geçerlilik ve güvenilirlik sağlanmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmada sosyal bilgiler eğitiminde okul deneyimi dersinin öğretmenlik mesleğine etkisine ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri alınmış ve bu görüşler doğrultusunda beş ana tema belirlenmiştir. Bu temalara ilişkin model şekil 1’de yer almaktadır.

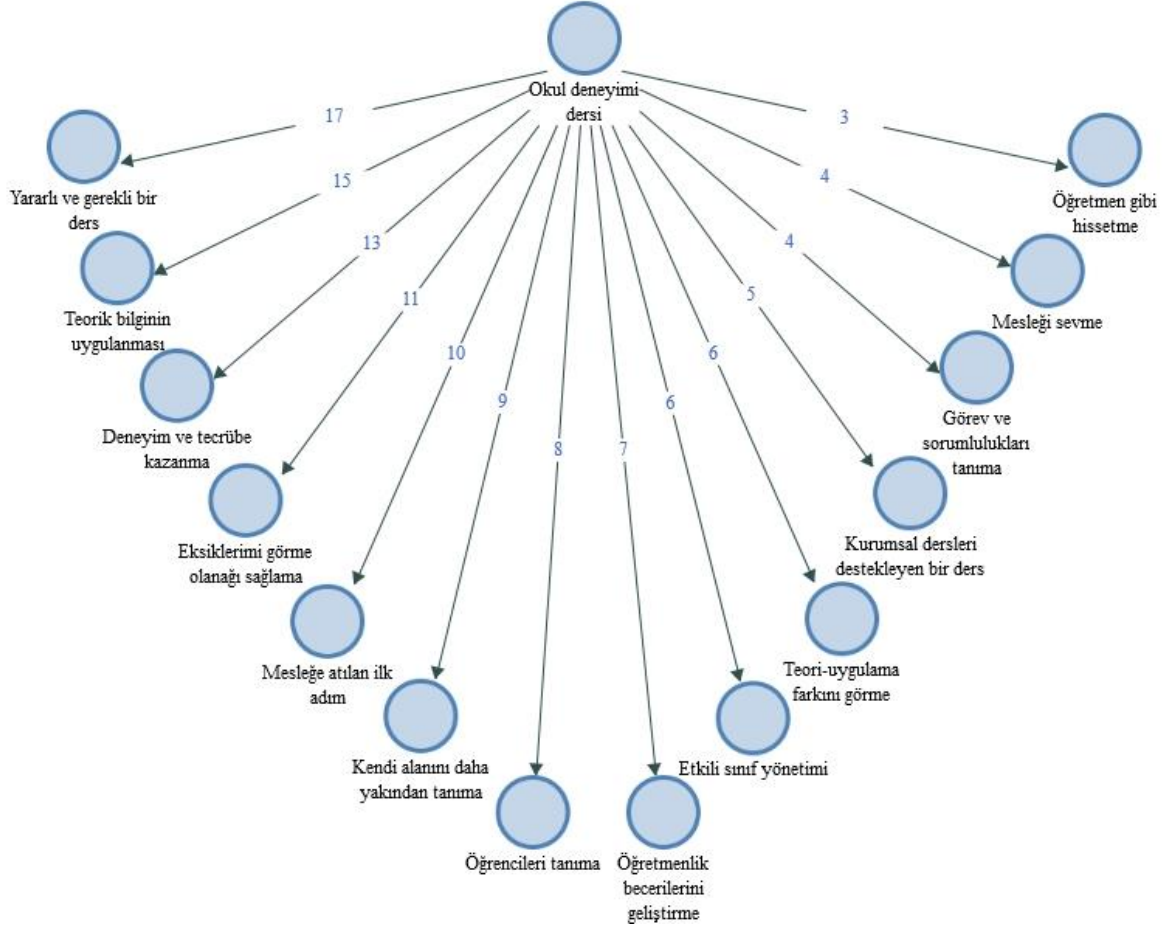


Şekil 1. Sosyal bilgiler eğitiminde okul deneyimi dersinin öğretmenlik mesleğine etkisine ilişkin model

Sosyal bilgiler eğitiminde okul deneyimi dersinin öğretmenlik mesleğine etkisine ilişkin temalar; “okul deneyimi dersi”, “okul deneyimi dersinde yapılan etkinlikler”, “okul deneyimi dersinde uygulama öğretmeni”, “okul deneyimi dersinde yaşanan sorunlar” ve “okul deneyimi dersinin verimliliğinin artırılması için öneriler” olarak belirlenmiştir.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersine İlişkin Görüşleri

Sosyal bilgiler eğitiminde okul deneyimi dersinin öğretmenlik mesleğine etkisine ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda belirlenen ana temalardan biri okul deneyimi dersi ile ilgilidir. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının okul deneyimi dersine ilişkin görüşleri alınmış ve bu görüşlere göre temanın on dört alt teması olduğu belirlenmiştir. Bu temaya ilişkin model şekil 2’de yer almaktadır.



Şekil 2. Okul deneyimi dersine ilişkin model

Okul deneyimi dersine ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri değerlendirildiğinde öğretmen adaylarının en fazla on yedi yükleme ile "yararlı ve gerekli bir ders" alt temasını ifade ettikleri tespit edilmiştir. Daha sonra ise öğretmen adaylarının on beş yükleme ile okul deneyimi dersini "teorik bilginin uygulanması" olarak gördükleri belirlenmiştir. Okul deneyimi dersine ilişkin belirlenen diğer alt temalar ise sırayla; "deneyim ve tecrübe kazanma", "eksiklerimi görme olanağı sağlama", "mesleğe atılan ilk adım", "kendi alanımı daha yakından tanıma", "öğrencileri tanıma", "öğretmenlik becerilerini geliştirme", "etkili sınıf yönetimi", "teori-uygulama farkını görme", "kurumsal dersleri destekleyen bir ders", "görev ve sorumlulukları tanıma", "mesleği sevme" ve "öğretmen gibi hissetme" olarak tespit edilmiştir. Bazı alt temalara ve katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Okul deneyimi dersi temasını "yararlı ve gerekli bir ders" alt teması ile ilişkilendiren katılımcılardan biri düşüncesini **ÖA.2(K)** "*Bence çok faydalı ve gerekli bir ders çünkü yaparak ve yaşayarak öğreniyoruz. Mesleğimizi icra ederken bize çok büyük avantajları olacak.*" cümlesiyle ifade ederken başka bir katılımcı **ÖA.25(E)** "*Bence okul deneyimi üniversitede aldığım çok önemli dersler*

arasında ayrıca faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum." cümlesiyle okul deneyimi dersinin öğretmenlik mesleği için son derece yararlı ve gerekli bir ders olduğunu ifade ettiği belirlenmiştir.

Okul deneyimi dersini "deneyim ve tecrübe kazanma" alt teması ile ifade eden katılımcı **ÖA.3(E)** "...çok faydalı olduğu kanısındayım bizler için bir tecrübe oluyor, okula ve öğrencilere adaptasyonumuzu daha iyi sağlıyorlar. Sonuçta bu ders sayesinde öğrendiklerimizi kısmen de olsa uygulama imkânı bulabiliyoruz." şeklinde düşüncesini ifade etmiştir. Başka bir katılımcı ise bu alt temaya ilişkin düşüncesini **ÖA.17(K)** "Okul deneyimi dersi biz öğretmen adaylarının tecrübe edinilmesi ve mesleğe yönlendirilmesi açısından son derece önemli ve gerekli bir derstir benim için." cümlesiyle ifade etmiştir. Öğretmen adaylarının okul deneyimi dersini deneyim ve tecrübe kazanmaya yardımcı olan ayrıca mesleğe hazırlanmada önemli rol oynayan bir ders olarak ifade ettikleri görülmektedir.

"Eksiklerimi görme olanağı sağlama" alt teması ile ilgili görüşünü açıklayan katılımcı **ÖA.11(K)** "Öğretmenlik öncesi iyi bir deneyim çünkü eksik yönlerimizi görmemizi sağlar. Ayrıca öğretmenin öğrencilerine karşı hareket ve tutumlarını iyi gözlemleyip bunu uygulamamız için önemlidir. Kesinlikle faydalı ve gerekli olduğunu düşünüyorum." cümlesiyle düşüncesini belirtirken, aynı şekilde düşünen başka bir katılımcı alt tema ile ilgili düşüncesini **ÖA.23(E)** "Bu ders sayesinde eksiklerimi gördüm benim için tecrübe oldu." cümlesiyle açıklamıştır.

"Teori-uygulama farkını görme" alt teması ile ilgili düşüncesini ifade eden katılımcı **ÖA.1(K)** "...çünkü teori ve uygulama arasında çok fark var biz bu dersi uyguladığımızda daha etkili oluyor. Uygun şekilde yapıldığı takdirde gelecekteki mesleğine çok yardımcı olacaktır." şeklinde görüşünü bildirirken, diğer bir katılımcı **ÖA.9(E)** "...üniversitede teorik olarak gördüğümüz birçok eğitim konusunu bu ders sayesinde uygulamada görürüz. Bu benim teori ile uygulama arasındaki farkı daha net bir şekilde görmemi sağladı." cümlesiyle düşüncesini ifade etmiştir.

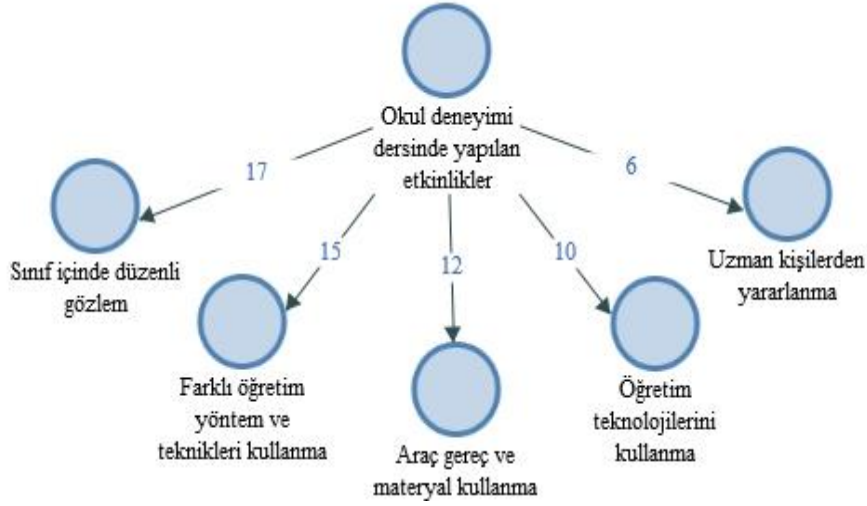
Katılımcılardan biri "etkili sınıf yönetimi" alt teması ile ilgili görüşünü **ÖA.14(E)** "Okul deneyimi dersi öğretmenlere birçok yarar sağlamaktadır öğretmen adayları bu ders ile birlikte bir sınıf ortamını, dersini nasıl işleyeceğini ve öğrenciye nasıl davranılması gerektiğini öğrenir." cümlesiyle açıklamıştır. Öğretmen adaylarının okul deneyimi dersini sınıf yönetimini öğrenmeye yardımcı olan bir ders olarak ifade ettikleri belirlenmiştir.

"Öğretmen gibi hissetme" alt teması ile ilgili görüşünü açıklayan katılımcı **ÖA.29(E)** "Okul deneyimi 4 yıllık eğitim ve öğrenimin son aşaması olarak karşıma çıktı öğrenci ile iletişim kurma açısından daha önceden verilmesi gereken bir ders olması gerektiğini düşünüyorum. Gittiğim okulda mesleksi uygulama açısından daha çok faydası oldu. Yillardır öğrenci olarak derse girdim ilk defa öğretmen olarak girmek ve o atmosferi yaşamak beni çok mutlu etti. Öğrencilerin bana öğretmen olarak

hitap etmesi akademik olarak çalışmamı motive etti." cümlesiyle düşüncesini belirtmiştir. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının okul deneyimi dersini önemli gördüğü ve dersin öğretmenlik mesleğine olumlu yönde katkısının olduğunu ifade ettikleri belirlenmiştir.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersinde Yapılan Etkinliklere İlişkin Görüşleri

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının okul deneyimi dersinde yapılan etkinliklere ilişkin görüşleri alınmıştır. Bu görüşlerden elde edilen veriler doğrultusunda, okul deneyimi dersinde yapılan etkinlikler ile ilgili beş alt tema olduğu belirlenmiştir. Bu temaya ilişkin model şekil 3'te yer almaktadır.



Şekil 3. Okul deneyimi dersinde yapılan etkinliklere ilişkin model

Sosyal bilgiler öğretmen adayların, okul deneyimi dersinde farklı etkinliklerden faydalandıkları belirlenmiştir. Okul deneyimi dersinde yapılan etkinliklere ilişkin model incelendiğinde öğretmen adaylarının en fazla on yedi yükleme ile "sınıf içinde düzenli gözlem" alt temasını ifade ettikleri görülmüştür. Daha sonra ise öğretmen adaylarının on beş yükleme ile "farklı öğretim yöntem ve teknikleri" alt temasını kullandıkları belirlenmiştir. Okul deneyimi dersinde yapılan etkinliklere ilişkin belirlenen diğer alt temalar; "araç gereç ve materyal kullanma", "öğretim teknolojilerini kullanma" ve "uzman kişilerden yararlanma" şeklinde sıralanmaktadır. Bazı alt temalara ve katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Okul deneyimi dersinde yapılan etkinlikler temasını "sınıf içinde düzenli gözlem" alt teması ile ilişkilendiren katılımcı **ÖA.3(E)** "*Öğretmenimiz öncelikle güler yüzlü ve anlayışlı birisi. Bizimle elinden geldiğince ilgilenmeye ve bize bir şeyler katmaya çalışıyor. Dersin nasıl işleneceği hangi yolların izlenebileceği hakkında bilgiler veriyor. Biz genellikle öğretmenimizi gözlemliyoruz.*"

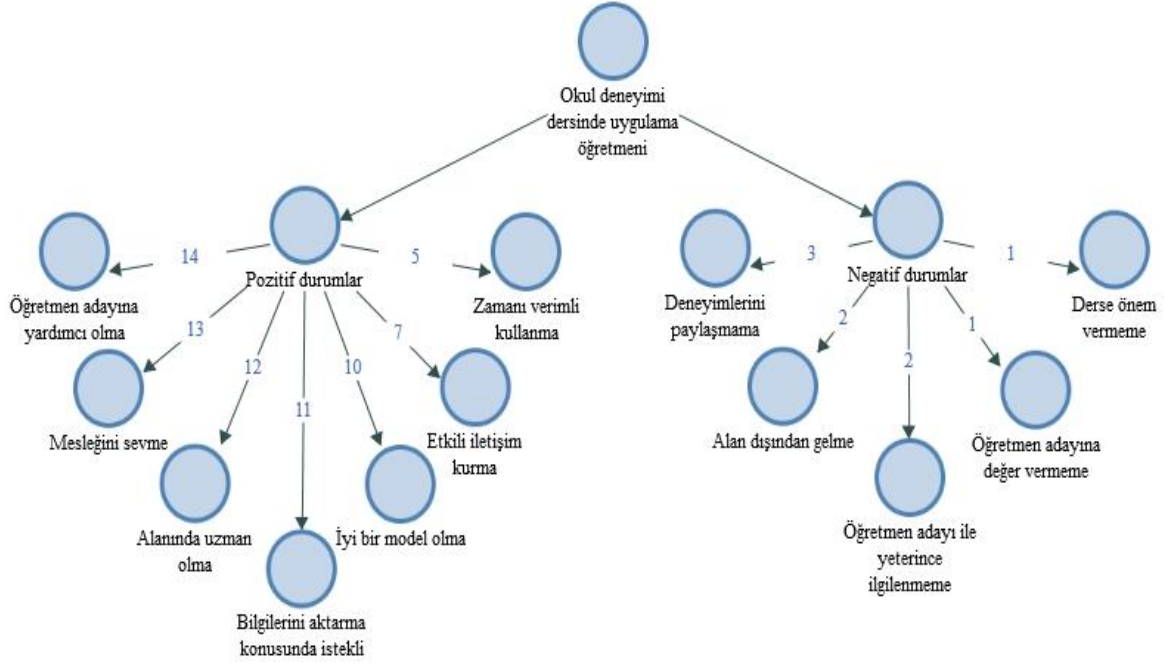
cümlesiyle düşüncesini açıklamıştır. Başka bir katılımcı **ÖA.18(E)** "*Öğretmeni iş başında gözleriz. Üniversitede teorik olarak gördüğümüz birçok eğitim konusunda uygulamada görürüz. Öğretim yöntem ve tekniklerini hangi sınıflarda nasıl uygulandığını görürüz ve ona göre uygularız.*" şeklinde görüşünü ifade ederken diğer bir katılımcı **ÖA.20(E)** "*Genelde gözlem, çünkü şu an gittiğimiz sınıfta sadece öğrenci ve öğretmeni gözlemleyebiliyoruz başka da aktif bir rolümüz yok.*" cümlesi ile düşüncesini açıklamıştır. Sosyal bilgiler öğretmen adayları okul deneyimi dersinde genel olarak okul ortamını, sınıf ortamını, öğretmenleri ve öğrencileri tanımak amacıyla gözlem yaptıklarını dile getirmişlerdir.

"Farklı öğretim yöntem ve teknikleri" alt teması ile ilgili görüşünü açıklayan katılımcı **ÖA.26(K)** "*...soru cevap, beyin fırtınası ve altı şapka gibi teknikler uyguladım eğlenceli ve etkili oluyor.*" cümlesiyle düşüncesini açıklamaya çalışmıştır. Bu temaya ilişkin görüş belirten başka bir katılımcı **ÖA.8(E)** "*Hemen hemen her yöntem ve teknik kullanılabilir, sonra uzman kişilerden yararlanabiliriz. Önceki dönemlerde aldığımız derslerdeki materyallerde özel öğretim yöntemleri dersi bize kolaylık sağlar.*" cümlesiyle okul deneyimi dersinde farklı öğretim yöntem ve tekniklerini kullandıklarını vurgulamıştır.

"Araç gereç ve materyal kullanma" alt teması ile ilgili katılımcı **ÖA.19(E)** "*...dersleri genellikle soru cevap yöntemi ile işler. Her zaman konuya başlamadan önce bir önceki dersin tekrarını yapar ve bunu yaparken araç gereçleri kullanır. Biz de böyle yapmayı düşünüyoruz.*" şeklinde görüşünü açıklarken, diğer bir katılımcı bu alt temaya ilişkin düşüncesini **ÖA.22(K)** "*Uygulama öğretmenim derslerinde genellikle farklı araçları ve hazırladığı materyalleri kullanıyor. Bir gün öğretmen olduğumda bende derslerimde araç gereç ve materyal kullanmayı düşünüyorum.*" cümlesiyle ifade etmiştir.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersinde Uygulama Öğretmenine İlişkin Görüşleri

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının okul deneyimi dersinde uygulama öğretmenine ilişkin görüşleri alınmış ve bu görüşler doğrultusunda temanın iki alt tema etrafında yoğunlaştığı görülmüştür. Bu temaya ilişkin model şekil 4'te yer almaktadır.



Şekil 4. Okul deneyimi dersinde uygulama öğretmenine ilişkin model

Okul deneyimi dersinde uygulama öğretmenine ilişkin model incelendiğinde, "pozitif durumlar" ve "negatif durumlar" olmak üzere iki alt temaya ayrıldığı tespit edilmiştir. "Pozitif durumlar" alt temasının kendi içerisinde yedi kategoriye ayrıldığı görülmektedir. "Pozitif durumlar" alt temasında öğretmen adaylarının en fazla on dört yükleme ile "öğretmen adaylarına yardımcı olma" ve on üç yükleme ile "mesleğini sevme" kategorilerini ifade ettikleri tespit edilmiştir. Okul deneyimi dersinde uygulama öğretmenine ilişkin belirlenen diğer kategoriler ise sırayla; "alanında uzman olma", "bilgilerini aktarma konusunda istekli", "iyi bir model olma", "etkili iletişim kurma" ve en az beş yükleme ile "zamanı verimli kullanma" olarak ifade edildiği belirlenmiştir. "Negatif durumlar" alt temasının kendi içerisinde "deneyimlerini paylaşmama", "alan dışından gelme", "öğretmen adayı ile yeterince ilgilenmeme", "öğretmen adayına değer vermeme" ve "derse önem vermeme" şeklinde beş kategoriye ayrıldığı görülmektedir. Bazı alt temalara ve katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bazıları okul deneyimi dersinde uygulama öğretmenine yönelik pozitif durumları "öğretmen adaylarına yardımcı olma" kategorisi ile ilişkilendirmişlerdir. Böyle düşünen katılımcı **ÖA.7(K)** "Okul deneyiminde stajyer olarak gittiğim okulda bizim hocamız çok iyi ve tecrübeli bir öğretmen tam olarak idol alınabilecek bir öğretmen. Bize çok yardımcı oldu bizimle ilgilendi. Öğrencilerle iletişimi olsun ders anlatımı olsun derste anlattığı ek bilgi ek bilgiler olsun çok verimli ve öğrenciyi sıkmadan ders anlatıyor." şeklinde düşüncesini ifade ederken başka bir katılımcı **ÖA.21(K)** "Uygulama öğretmeni ciddi anlamda öğrencilerin zihinsel ve duyuşsal özelliklerine uygun olarak davranmaktadır genel olarak tarihi konuları güncel konularla bağdaştırıp öğrenciye görelilik ilkesini dikkate almaktadır. Öğrenci ile iletişimi çok iyi ve ders anlatımı anlaşılacak düzeydedir.

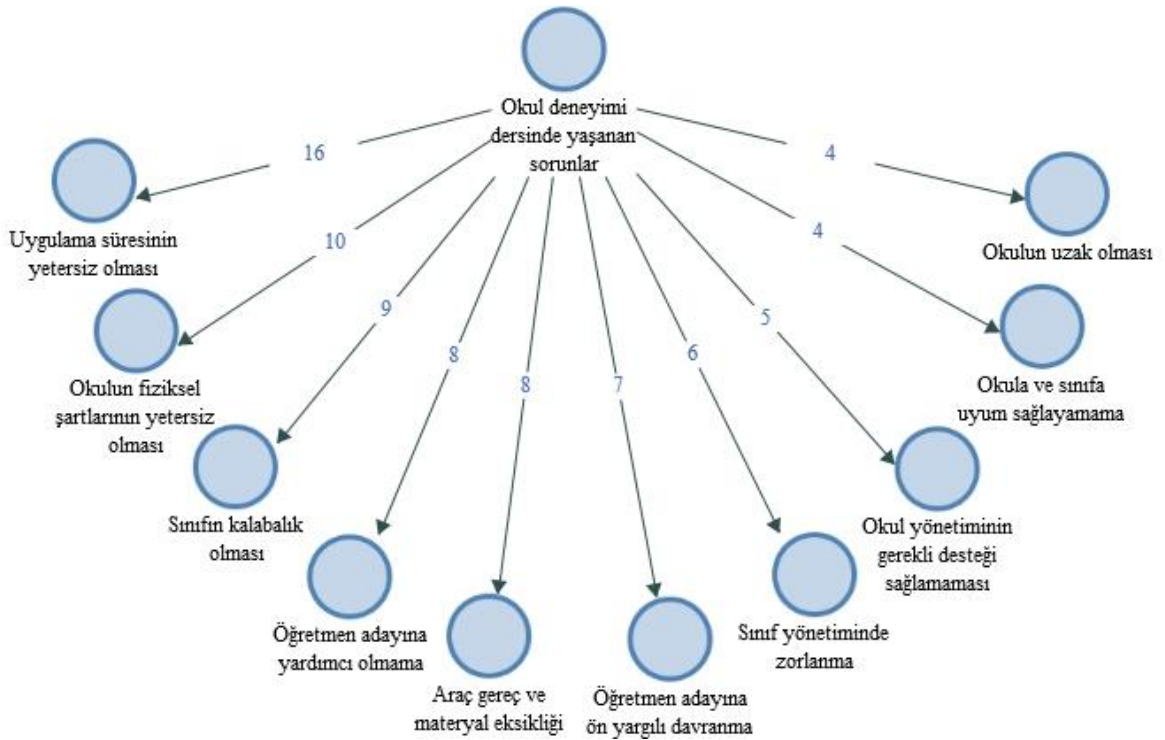
Uygulama öğretmeninden mesleki çalışmalar konusunda çok fazla bilgiler aldım ve yaptığım gözlemlerde bana çok katkısı olduğunu düşünüyorum. Bize çok yardımcı oldu" cümlesiyle düşüncesini açıklamıştır. "Mesleğini sevme" kategorisini açıklamaya çalışan katılımcı **ÖA.1(K)** "*Öğretmen öğrencilerle etkileşim içinde dersi yürütüyor. Öğrencilerin aktif olduğu dersti. Öğrencilerin severek ve isteyerek gelip işlediği bir dersti. Öğretmenin yaptığı işi sevmesi dersine de yansıyor ve dersi keyifli bir hale getirerek geçiriyor. Öğrenciler daha çok derse dikkat veriyor. Daha başarılı oluyor.*" şeklinde düşüncesini açıklarken, başka bir katılımcı **ÖA.2(K)** "*Hocamız derste güler yüzlü ve anlayışlı tavırlar sergiliyor. Öğrencilerle soru cevap tekniğini kullanıyor. Konuların tekrarını yapıyor ve sonraki konuya geçiyor. Öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerini ölçüyor ve ünite değerlendirme soruları cevaplandırırken öğrencilerin çözemediği soruları çözüyor. Mesleğini severek yaptığı o kadar belli ki hocamız mükemmel bir hoca.*" cümlesiyle görüşünü belirtmiştir. "Alanında uzman olma" kategorisi ile ilgili katılımcı **ÖA.9(E)** "*Öğretmen sınıfa hâkimiyetini sağlamada oldukça etkin bunun yanı sıra öğrenciyi derse katmada da oldukça etkilidir. Ders dışındaki konularda ve derste öğrencilerle iletişimi takdire şayandır. Meslek hayatının 26. yılında olması deneyimi ve tecrübesinin doruk noktasında olmasını gösterir.*" şeklinde görüşünü açıklarken, başka bir katılımcı bu kategoriye ilişkin düşüncesini **ÖA.26(K)** "*Öğretmenimiz bir ders saati süresinde zamanı etkili ve verimli kullanmak için oldukça tecrübeli bir öğretmen bize öğretmenlik mesleği için gerekli olan bilgileri sürekli bize aktarıyor.*" cümlesiyle ifade etmiştir. Katılımcıların yaptığı açıklamalara bakıldığında uygulama öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğinin gelişimi açısından önemli rol oynayan kişiler olduğu belirlenmiştir. Ayrıca uygulama öğretmenlerinin bilgisinin ve tecrübesinin öğretmen adaylarının mesleki deneyim kazanmaları açısından da önemli olduğu görülmüştür.

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bazıları okul deneyimi dersinde uygulama öğretmenine yönelik negatif durumları "öğretmen adayı ile yeterince ilgilenmeme" kategorisi ile ilişkilendirmişlerdir. Katılımcılardan biri düşüncesini **ÖA.10(E)** "*Staj hocamız kendi alanımız yani sosyal bilgiler öğretmenliği mezunu ancak bizimle pek ilgilendiğini söyleyemem zaten sadece bir kez ders anlattım buda ne kadar yeterli olur bilmiyorum. Normalde bize destek olmalı teşvik etmeli bize görevler vermeli ama o daha çok kendi dersiyle ilgilendi.*" şeklinde ifade ederken başka bir katılımcı **ÖA.24(E)** "*...okul deneyimi dersi danışmanı her konuda yardımcı olsa da ortaokuldaki hocam derse katılımda bulunmamızı pek sağlamadı. Dersi sadece dinlemekle geçti çoğu zaman sadece bir kez ders anlatımı sağladı. Yani sanki bizi önemsemiyormuş gibi ya da bizim stajımız gereksizmiş gibi bir durum vardı. Bizimle yeterince ilgilenmediğini düşünüyorum.*" cümlesiyle okul deneyimi dersinde uygulama öğretmenlerinin öğretmen adayları ile yeterince ilgilenmediklerini ifade etmiştir. "Alan dışından gelme" kategorisi ile ilgili katılımcı **ÖA.13(E)** "*...ders sosyal bilgiler olmasına rağmen öğretmenimizin asıl branşının Tarih olması sosyal bilgiler beceri ve değerleri konusunda eksiklerinin olmasına yol açmış*

tam anlamıyla sosyal bilgiler eğitimi verdiğini düşünmüyorum." cümlesiyle uygulama öğretmenin alan dışından geldiğini vurgulamıştır.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Görüşleri

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının okul deneyimi dersinde yaşanan sorunlara ilişkin görüşleri alınmış ve bu görüşler doğrultusunda, yaşanan sorunlara ilişkin on altı temanın vurgulandığı belirlenmiştir. Bu temaya ilişkin model şekil 5'te yer almaktadır



Şekil 5. Okul deneyimi dersinde yaşanan sorunlara ilişkin model

Okul deneyimi dersinde yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri incelendiğinde en fazla on altı yükleme ile "uygulama süresinin yetersiz olması" ve on yükleme ile "okulun fiziksel şartlarının yetersiz olması" sorunlarını yaşadıkları görülmektedir. Öğretmen adaylarının yaşanan sorunlara ilişkin belirttiği diğer alt temalar ise sırayla; "sınıfın kalabalık olması", "öğretmen adayına yardımcı olmama", "araç gereç ve materyal eksikliği", "öğretmen adayına ön yargılı davranma", "sınıf yönetiminde zorlanma", "okul yönetiminin gerekli desteği sağlamaması", "okula ve sınıfa uyum sağlayamama" ve "okulun uzak olması" şeklinde ifade edilmiştir. Bazı alt temalara ve katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

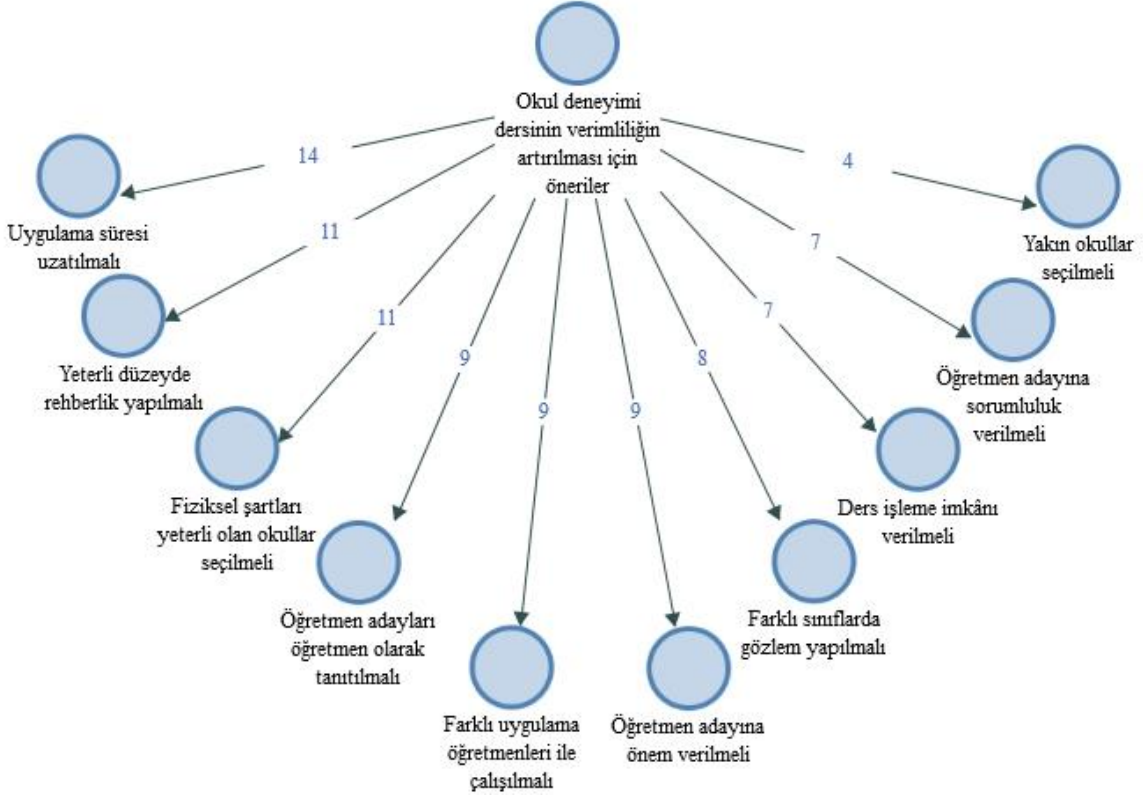
Okul deneyimi dersinde yaşanan sorunlar temasını "uygulama süresinin yetersiz olması" alt teması ile ilişkilendiren katılımcı **ÖA.3(E)** "*Elbette ki okulla ve öğrencilerle ilk önce adaptasyonda sorunlar yaşadık. Öğrencileri zapt etme onlara söz geçirme konusunda zorluklar oldu ancak zamanla bunlara alıştık. Aslında uygulama süresi çok kısa alışmamız ve tecrübe kazanmamız için uygulama süresinin daha uzun olması gerekir.*" cümlesiyle düşüncesini ifade ederken başka bir katılımcı **ÖA.24(E)** "*...tam bir sorun değil ama derse etkin katılım sağlamada yetersiz kalıyorum diyebilirim yani sınıfta ders anlatmıyoruz ders anlatımı yapabilirsek deneyim kazanabiliriz. Bunun içinde daha çok okula gelip derse katılmalıyız. Uygulama süreli ile ilgili sıkıntı yaşıyorum.*" cümlesiyle düşüncesini açıklamıştır.

Okul deneyimi dersinde yaşanan sorunları "sınıf yönetiminde zorlanma" alt teması ile ilişkilendiren katılımcı **ÖA.2(K)** "*Okul deneyimi dersinde genelde öğrenciler ile ilgili sorunlar yaşıyoruz. Bazı öğrenciler düzgün okuma yazma bile bilmiyorlar. Bazıları öğretmenlerini ve bizi dinlemiyorlar. Ödev yapmıyorlar sınıfta gereksiz sorunlar çıkarıyorlar böyle yaptıkları içinde dersin işlenişi bozuluyor bir daha eskisi gibi toparlanamıyor.*" şeklinde düşüncesini açıklarken, diğer bir katılımcı **ÖA.27(K)** "*Genel olarak 7. sınıf öğrencilerin dersine gittim ve onlar da gördüğüm sınıfın yarısı ergenlik çağına girmiş yarısı ise hala zihinsel olarak o evreye girmediği için sınıf içerisinde çatışmalara tanık oldum. Girdiğim ... sınıfta gayet etkili bir şekilde dersi işleyebiliyoruz fakat bir sınıfta genel olarak çok sıkıntı var çok fazla gürültü oluyor sınıfta toparlayamıyorum. Orada sorunlar yaşıyorum zaman zaman.*" cümlesiyle düşüncesini dile getirmiştir. Başka bir katılımcı **ÖA.6(K)** "*...stajda öğretmenenden önce derse girdiğimiz için sınıf otoritesini sağlamakta zorlanıyorum.*" şeklinde düşüncesini ifade etmiştir.

"Okulun uzak olması" alt teması ile ilgili düşüncesini katılımcı **ÖA.5(E)** "*Uygulama okulum çok uzak onun için derslere yetişmekte sıkıntı yaşıyorum.*" biçiminde açıklarken, başka bir katılımcı bu alt temaya ilişkin düşüncesini **ÖA.9(E)** "*Okul uzak derse yetişmek konusunda biraz sorun yaşıyorum 7.15 de dersin başlaması bir sorun yaratıyor. Okuldaki eksikliklerde var mesela sınıflar küçük, araç gereç yetersiz, idareciler ilgisiz. Ayrıca sınıfın kalabalık olması sınıfta sessizliğin sağlanmasını zorlaştırıyor.*" cümlesiyle ifade etmiştir.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersinde Verimliliğin Artırılmasına İlişkin Görüşleri

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının okul deneyimi dersinde verimliliğin artırılması için önerilere ilişkin görüşleri alınmış ve bu görüşler değerlendirildiğinde tema ile ilgili on alt tema olduğu belirlenmiştir. Bu temaya ilişkin model şekil 6'da yer almaktadır.



Şekil 6. Okul deneyimi dersinde verimliliğinin artırılması için önerilere ilişkin model

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının okul deneyimi dersinde bazı sorunlar ile karşılaştıkları belirlenmiştir. Okul deneyimi dersinde yaşanan bu sorunların çözümüne ve dersin verimliliğinin artırılmasına ilişkin öğretmen adayları bazı önerilerde bulunmuşlardır. Bu önerilere ilişkin model incelendiğinde; öğretmen adaylarının en fazla on dört yükleme ile "uygulama süresi uzatılmalı" önerisinde buldukları görülmüştür. Belirlenen diğer alt temalar ise sırayla; on bir yükleme ile "yeterli düzeyde rehberlik yapılmalı" ve "fiziksel şartları yeterli olan okullar seçilmeli", dokuz yükleme ile "öğretmen adayları öğretmen olarak tanıtılmalı", "farklı uygulama öğretmenleri ile çalışılmalı" ve "öğretmen adayına önem verilmeli", sekiz yükleme ile "farklı sınıflarda gözlem yapılmalı" yedi yükleme ile "ders işleme imkânı verilmeli" ve "öğretmen adayına sorumluluk verilmeli" ve en az dört yükleme ile "yakın okullar seçilmeli" önerilerinde buldukları tespit edilmiştir. Literatürde okul deneyimi dersi, öğretmen adaylarının okulu, öğrencileri ve öğretmenleri gözlemlemesine, öğretmenlik mesleğinin gereklerinin farkına varmasına dayalı bir ders olarak tanımlanmıştır. Fakat öğretmen adaylarının okul deneyimi dersinde yaşanan sorunların çözümüne ve dersin verimliliğinin artırılmasına yönelik "ders işleme imkânı verilmeli" ve "öğretmen adayına sorumluluk verilmeli" gibi bazı önerilere bakıldığında okul deneyimi dersinden çok öğretmenlik uygulaması dersine yönelik sonuçlar içerdiği belirlenmiştir. Bazı alt temalara ve katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Okul deneyimi dersinde verimliliğin artırılması için öneriler temasını "uygulama süresi uzatılmalı" alt teması ile ilişkilendiren katılımcı **ÖA.1(K)** "*Haftada 3 gün olabilirdi. 2-3 yıl okul deneyimi verilebilir. Öğretmen adayının alışma ve uygulama zamanı daha çok olabilirdi. Stajyer kişiye dersi tam olarak verebilirler. Okul deneyimi dersi eğitim fakültesi öğrencilerine 2. sınıftan itibaren verilmelidir. Öğretmen adayları sahada olmalıdır. Öğrencilerle etkileşim içinde olmalıdır.*" cümlesiyle düşüncesini ifade ederken başka bir katılımcı **ÖA.2(K)** "*...ama keşke 3. sınıfta başlasaydık bizim için daha iyi olabilirdi. Öğrencilerin stajyer öğretmenleri de kendi öğretmenleri gibi görmeleri sağlanmalıdır. Eminim ki bu sorun çözülmüşse verimlilikte de ciddi artışlar görülecektir.*" cümlesiyle düşüncesini açıklamıştır.

"Öğretmen adayına önem verilmeli" alt teması ile ilgili görüşünü açıklayan katılımcı **ÖA.3(E)** "*Staja gidilen okullarda bizler için öğrencilerle kaynaşma amaçlı etkinlikler yapılabilir. Stajyerler böylece biraz daha etkin olabilirler ve ortama daha kolay uyum sağlayabilirler.*" cümlesiyle düşüncesini belirtirken, aynı şekilde düşünen başka bir katılımcı **ÖA.9(E)** "*Sadece 4 sınıfta görmemiz süre azlığı verimliliği düşüren sorunlardır. 4. sınıf veya 3. sınıf tamamıyla okul deneyimi dersine ayrılmalıdır. Ayrıca okul idaresi ve uygulama öğretmenleri stajyerler bir öğretmen gözüyle bakmalı ve ona göre davranmalıdır.*" cümlesiyle düşüncesini belirtmiştir.

Okul deneyimi dersinde verimliliğin artırılması için önerileri "farklı sınıflarda gözlem yapılmalı" alt teması ile ifade eden katılımcı **ÖA.15(E)** "*Staj saatleri arttırılabilir ve okul deneyimi dersimiz daha çok etkinliklere dönük olarak işlenebilir. Mesela birde farklı sınıflarda ve farklı branşlardaki derslere de bazen girmemiz bizim için iyi olabilir onların neler yaptığını görerek bizde uygularız.*" şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Başka bir katılımcı **ÖA.28(K)** "*Öğrencilerde motive eksikliği var. Öğrenci ders içerisinde çoğu zaman sıkılıyor. Daha çok etkinlik yapılmalı ve öğrenci derse daha çok çekilmelidir. Aslında bizi burada devreye sokabilir uygulama hocaları ama ders çok fazla ders anlatmıyoruz. Bu yüzden uygulama hocaları her ay değişebilir bence. Bu sayede farklı sınıflara girme şansı ve farklı sınıfları gözlemleme şansı bulabiliriz. Birde okul deneyimi dersi sadece bir yıl değil mesleki teknik kazandırma açısından 4 yıl boyunca olmalıdır.*" cümlesiyle farklı sınıflarda gözlem yapılmasının deneyim kazanmaları açısından önemli olduğunu vurgulamıştır. Böylece öğretmen adaylarının yaşayacakları deneyimlerin çeşitliliği artırılarak öğretmenlik mesleğine yönelik öngörü kazanmaları sağlanabilir.

"Öğretmen adayına sorumluluk verilmeli" alt teması ile ilgili katılımcı **ÖA.4(E)** "*Mesela biz öğretmen adayları daha çok ders anlatabilir hocanın sınıfı bize bırakarak biz daha etkili olarak tecrübe kazanırız hocayla beraber bizim de sınav yapmamız sınav kâğıtlarını beraber okumamız daha verimli olmamızı ve tecrübe kazanmamızı sağlar. Bu yüzden uygulama hocaları daha özverili olmalı bence.*"

cümlesiyle düşüncesini ifade ederken, diğer bir katılımcı **ÖA.14(E)** "*Staj gün ve saat sayısı artırılmalıdır gerekirse 4. sınıf tamamen okul deneyimi öğretmenlik uygulaması şeklinde olmalıdır, sonra uygulama hocamız bize görevler vererek ders anlatımımızı desteklemeli bizi teşvik etmelidir.*" cümlesiyle düşüncesini ifade etmiştir. Başka bir katılımcının ise bu alt temaya ilişkin düşüncesini **ÖA.12(K)** "*Derste çeşitli teknikler görsel materyaller kullanılarak çok yönlü düşünme sağlanabilir. Yine stajyerlere deneyim kazandırmak amacıyla görevler verilip onlara derse katkı sağlaması istenebilir bilgisayar, akıllı tahta destekli ders işlenebilir.*" şeklinde ifade ettiği görülmektedir.

4. TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının okul deneyimi dersini genel olarak “yararlı ve gerekli bir ders” olarak gördükleri belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının ayrıca bu dersi “teorik bilginin uygulanması” yani lisans eğitiminde aldıkları teorik bilginin uygulamaya dönüşümü olarak düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının aynı zamanda okul deneyimi dersini "deneyim ve tecrübe kazanma", "eksiklerimi görme olanağı sağlama", "mesleğe atılan ilk adım", "kendi alanını daha yakından tanıma", "öğrencileri tanıma", "öğretmenlik becerilerini geliştirme", "etkili sınıf yönetimi", "teori-uygulama farkını görme", "kurumsal dersleri destekleyen bir ders", "görev ve sorumlulukları tanıma", "mesleği sevme" ve "öğretmen gibi hissetme" olarak tanımladıkları belirlenmiştir. Benzer şekilde Hergüner, Arslan ve Dünder (2002) tarafından yapılmış olan çalışmada öğretmen adaylarının okul deneyimi dersini mesleği gözlemledikleri ilk ortam ve öğretmenlik mesleği için gerekli ve önemli bir ders olarak ifade ettikleri görülmüştür. Sivan ve Chan (2003) tarafından yapılan araştırmada okul deneyimi dersinin, öğretmen adaylarının ihtiyaçlarını tanıması ve bu ihtiyaçları giderebilmesi açısından olumlu katkıları olan bir ders olarak ifade ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Aydın, Selçuk ve Yeşilyurt (2007) tarafından yapılmış olan çalışmada okul deneyimi dersi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleği ile ilgili tecrübe edindikleri ve mesleki gelişimleri için yardımcı bir ders olarak ifade ettikleri belirlenmiştir. Özmen (2008) tarafından yürütülen çalışmada öğretmen adayları okul deneyimi dersinin mesleki gelişimleri ve deneyim kazanmaları açısından oldukça faydalı olduğunu ifade etmişlerdir. Kiggundu ve Nayimuli (2009) tarafından yapılan çalışmada öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamaları sürecinde öğretmenlik mesleğini daha yakından tanıma olanağı buldukları ve olumlu deneyim kazandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Allen ve Wright (2014) tarafından yapılan araştırmada öğretmen adayları okul deneyimi dersini teori ve pratik arasında köprü kurduğu için gelişimleri açısından faydalı bir ders olarak görmüşlerdir. Tural'ın (2018) yaptığı çalışmada öğretmen adayları, okul deneyimi dersinin gerekli olduğunu, mesleki tecrübe edinmeyi sağladığını ve öğrencilerle iletişim kurabilme kabiliyeti kazandırdığını ifade ettikleri belirlenmiştir.

Sosyal bilgiler öğretmen adayların, okul deneyimi dersinde farklı etkinlikleri tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının genel olarak "sınıf içinde düzenli gözlem" yaptıkları

belirlenmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının "farklı öğretim yöntem ve teknikleri", "araç gereç ve materyal kullanma", "öğretim teknolojilerini kullanma" ve "uzman kişilerden yararlanma" gibi farklı etkinlikleri de tercih ettikleri belirlenmiştir.

Okul deneyimi dersinde uygulama öğretmenin konumu önemlidir, çünkü gerek bilgisiyle gerek tecrübesiyle öğretmen adaylarına rehber olurlar. Bu açıdan bakıldığında, araştırma bulgularından elde edilen veriler doğrultusunda öğretmen adaylarının, uygulama öğretmenlerini "pozitif durumlar" ve "negatif durumlar" ile ifade ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının görüşlerinden elde edilen bilgilerden hareketle uygulama öğretmenlerinin genel olarak "öğretmen adaylarına yardımcı olma" özelliği ile ifade ettikleri görülmüştür. Öğretmen adayları uygulama öğretmenlerinin "mesleğini sevme", "alanında uzman olma", "bilgilerini aktarma konusunda istekli", "iyi bir model olma", "etkili iletişim kurma" ve "zamanı verimli kullanma" özelliklerine sahip olduklarını da ifade ettikleri belirlenmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının bazı uygulama öğretmenlerini "deneyimlerini paylaşmama", "alan dışından gelme", "öğretmen adayı ile yeterince ilgilenmeme", "öğretmen adayına değer vermeme" ve "derse önem vermeme" gibi negatif durumlarla ifade ettikleri belirlenmiştir. Benzer şekilde Akgül'ün (2006) yapmış olduğu çalışmada öğretmen adaylarının uygulama öğretmenlerinden yeterince destek göremediklerini ve uygulama öğretmenlerinin ilgisiz davrandıklarını ifade ettikleri görülmüştür. Demir (2012) tarafından yürütülen çalışmada uygulama öğretmenlerinin aday öğretmenlere yeterince yardımcı olamadıkları ve okul deneyimi dersine gereken önemi veremedikleri belirlenmiştir.

Öğretmen adaylarının okul deneyimi dersinde yaşadığı en önemli sorun "uygulama süresinin yetersiz olması" olarak ifade edilmiştir. Sürenin yetersiz olmasının yanı sıra "okulun fiziksel şartlarının yetersiz olması", "sınıfın kalabalık olması", "öğretmen adayına yardımcı olmama", "araç gereç ve materyal eksikliği", "öğretmen adayına ön yargılı davranma", "sınıf yönetiminde zorlanma", "okul yönetiminin gerekli desteği sağlamaması", "okula ve sınıfa uyum sağlayamama" ve "okulun uzak olması" sorunları ile karşılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde Ogonor ve Badmus (2006) tarafından Nijerya üniversitesinde öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamaları sırasında yansıtıcı öğrenme uygulamalarının incelenmesi amacıyla yapılan çalışmada öğretmen adaylarının uygulamalar esnasında zaman sıkıntısı yaşadıklarını ve okulda materyal eksikliği olduğunu ifade ettikleri belirlenmiştir. Yıldızlar, Kargı ve Bozca (2011) tarafından yapılmış olan çalışmada okul deneyimi dersinde uygulama saatlerinin yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aytaçlı'nın (2012) yapmış olduğu çalışmada öğretmen adayları okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinde uygulama okullarına ulaşımın zor olduğunu ve okulların olanaklarının yetersiz olduğunu ifade ettikleri belirlenmiştir. Alkan, Şimşek ve Erdem (2013) tarafından yapılan çalışmada öğretmen adayları ders saatinin yetersiz olduğunu vurgulamışlardır. Tural'ın (2018) yapmış olduğu çalışmada Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının okul

deneyimi dersinde uygulama süresinin yetersiz olması ve farklı sınıfların gözlemlenememesi ile ilgili sorunlar yaşandıkları görülmüştür.

Öğretmen adaylarının okul deneyimi dersinde bir takım sorunlar yaşadığı ve bu sorunların çözümüne yönelik bazı önerilerinin olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adayları staj dönemlerinin yetersiz olduğunu bu nedenle de "uygulama süresi uzatılmalı" şeklinde öneride buldukları görülmüştür. Öğretmen adaylarının lisans programları aracılığıyla kazandıkları teorik bilgiler ancak uygulama ile sonuca ulaşabilmektedir. Bu nedenle öğretmen adaylarının yaşadıkları bu sorunun staj döneminin veya staj süresinin uzatılması ile giderilebileceği düşünülmektedir. Ayrıca öğretmen adayları okul deneyimi dersinde verimliliğin artırılması için "yeterli düzeyde rehberlik yapılmalı", "fiziksel şartları yeterli olan okullar seçilmeli", "öğretmen adayları öğretmen olarak tanıtılmalı", "farklı uygulama öğretmenleri ile çalışılmalı", "öğretmen adayına önem verilmeli", "farklı sınıflarda gözlem yapılmalı", "ders işleme imkânı verilmeli", "öğretmen adayına sorumluluk verilmeli" ve "yakın okullar seçilmeli" önerilerinde buldukları belirlenmiştir. Benzer şekilde Saratlı'nın (2007) yapmış olduğu çalışmada fen bilgisi öğretmen adayları okul deneyimi dersinin 1. sınıfta verilmesi gerektiğini belirterek bu dersin uygulama süresinin uzatılmasına yönelik bir çözüm önerisi getirdikleri belirlenmiştir. Alkan, Şimşek ve Erdem (2013) tarafından yapılan araştırmada aday öğretmenlerin uygulama okullarında daha uzun süre kalmaları onların mesleği tanımaları ve tecrübe edinmeleri için gerekli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda şu önerilere ulaşılmıştır.

- Okul deneyimi dersi lisans programında daha alt sınıflarda gerçekleştirilerek öğretmen adaylarının eksiklerini fark etmeleri ve deneyim kazanmaları sağlanabilir.
- Öğretmen adaylarında, farklı izlenimler ve deneyimler oluşturması adına öğretmen adaylarına farklı uygulama öğretmenleri ve sınıfların derslerine girmeleri için imkân sağlanabilir.
- Uygulama öğretmenleri, staj deneyimini tamamlayabilmeleri için öğretmen adaylarına görev ve sorumluluklar vermeli ve öğretmen adaylarına rehberlik edilmelidir.
- Uygulama okullarında öğretmen adayına oryantasyon yapılabilir; ayrıca öğretmen adayları için farklı etkinlikler ve programlar düzenlenebilir.
- Uygulama okullarında yaşanan sorunlardan dolayı uygulama okullarının seçimine dikkat edilebilir.

5. KAYNAKÇA

- Akgül, A. (2006). *Fakülte-okul işbirliği programının müzik öğretmeni adayları tarafından değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Alkan, V., Şimşek, S. ve Erdem, A. R. (2013). Uygulama okullarındaki yönetici ve eğitici personelin okul deneyimi dersine ilişkin önerileri. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 8(2), 245-260.
- Allen, J. & Wright, S. (2014). Integrating theory and practice in the pre-service teacher education practicum. *Teachers and Teaching*, 20 (2), 136-151.
- Altuntaş, S. (2007). Eğitimin temel kavramları. Z. Cafoğlu (Ed.). *Eğitim bilimine giriş* içinde (s. 13-44). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Avcı, M. (2008). Bilimsel araştırmalarda veri toplama. O. Kılıç ve M. Cinoğlu (Ed.). *Bilimsel araştırma yöntemleri* içinde (s. 145-170). İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Aydın, S. ve Selçuk, A. ve Yeşilyurt, M. (2007). Öğretmen adaylarının okul deneyimi dersine ilişkin görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 75-90.
- Aylar, F. ve Aksin, A. (2011). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öz-yeterlilik inanç düzeyleri ve problem çözme becerileri üzerine bir araştırma (Amasya Örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(3), 299-313.
- Aytaçlı, B. (2012). *İlköğretim matematik öğretmenliği lisans programında yer alan okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Bilgin, N. (2014). *Sosyal bilimlerde içerik analizi teknikler ve örnek çalışmalar*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Büyükkaragöz, S. S., Muşta, M. C., Yılmaz, H. ve Pilten, Ö. (1998). *Öğretmenlik mesleğine giriş (Eğitimin temelleri)*. Konya: Mikro Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Canbolat, C. (2014). *Grafik ve görsel sanatlar öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersine yönelik görüşleri* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Demir, Y. (2012). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının okul deneyimi dersi kapsamında karşılaştığı sorunlar ve çözüm önerileri* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Erden, M. (2005). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Erlanson, D. A., Harris, E. L., Skipper, B. L. & Allen, S. D. (1993). *Doing naturalistic inquiry: A guide to methods*. California: Sage Publications.
- Giebelhaus, C. R. & Bowman, C. L. (2002). Teaching mentors: Is it worth the effort?. *The Journal of Educational Research*, 95(4), 246-254.
- Hergüner, G., Arslan, S. ve Dündar, H. (2002). Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin okul deneyimi dersini algılama düzeyleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1)11, 44-58.
- Kiggundu, E. & Nayimuli, S. (2009). Teaching practice: A make or break phase for student teachers. *South African Journal of Education*, 29(3), 345-358.
- Koç, C. ve Yıldız, H. (2012). Öğretmenlik uygulamasının yansıtıcıları: Günlükler. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 37(164), 223-236.
- Koçak, G. (2005). Meslek olarak öğretmenlik. K. Keskinçilic (Ed.). *Öğretmenlik mesleğine giriş* içinde (s. 1-57). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (2016). Analizde ilk adımlar, A. Ersoy (Çev.). S. Akbaba Altun ve A. Ersoy (Çev. Ed.), *Genişletilmiş bir kaynak kitap: Nitel veri analizi* içinde (s. 50-89). 1994, Ankara: Pegem Akademi.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2018). Uygulama öğrencilerinin Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim öğretim kurumlarında yapacakları öğretmenlik uygulamasına ilişkin yönerge. *Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi*, 81(2729), 2000-2046.
- Ogonor, B. O. & Badmus, M. M. (2006). Reflective teaching practice among student teachers: the case in a tertiary institution in nigeria. *Australian Journal of Teacher Education*, 31(2), 1-11.
- Özbal, A. F. (2009). *Beden eğitimi ve spor yüksekokullarında öğrenim gören öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinin hedeflerine ulaşma derecesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Özmen, H. (2008). Okul deneyimi - I ve Okul deneyimi - II derslerine ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 27-37.
- Özonay Böcük, İ. Z. (2014). *Eğitim fakültelerindeki okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerine ilişkin bir model önerisi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

- Patton, M. Q. (2014). Nitel mülakat yapma, M. Çakır ve S. İrez (Çev.). M. Bütün ve S. Beşir Demir (Çev. Ed.), *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* içinde (s. 339-428). 2000, Ankara: Pegem Akademi.
- Saban, A. (2009). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326.
- Saratlı, E. (2007). *Okul deneyimi-I dersi uygulamasında ilköğretim fen bilgisi öğretmen adaylarına sunulan danışmanlık (mentoring) hizmetinin yeterliği* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sivan, A. & Chan, D. W. K. (2003). Supervised teaching practice as a partnership process: novice and experienced student-teachers' perceptions. *Mentoring & Tutoring: Partnership in Learning*, 11(2), 183-193.
- Sünbül, A. M. (2004). Bir meslek olarak öğretmenlik. Ö. Demirel ve Z. Kaya (Ed.). *Öğretmenlik mesleğine giriş* içinde (s. 189-222). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Tavşancıl, E. ve Aslan, E. (2001). *Sözel, yazılı ve diğer materyaller için içerik analizi ve uygulama örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Tural, A. (2018). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarına göre okul deneyimi dersinin öğretmenlik mesleğine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Amasya.
- Türkmen, Ş. (2003). *Uygulamada öğretmen*. Ankara: Alp Yayınevi.
- Yeşilyurt, E. (2010). *Öğretmenlik uygulaması öğretim programının standart temelli ve ihtiyaca cevap verici modeller ışığında değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldızlar, M., Kargı, E. ve Bozcan, E. Ü. (2011). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti anaokullarında “okul deneyimi” uygulamaları: Okul öncesi eğitimde iyi örnekler sorunlar ve çözüm önerileri. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 6(1), 1-6.
- Yüksek Öğretim Kurumu (1998). *Fakülte-Okul işbirliği kılavuzu*. Ankara: Yüksek Öğretim Kurulu Yayınları.
- Yüksek Öğretim Kurumu (2008). Eğitim fakültelerinde uygulanacak yeni programlar hakkında açıklama. http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/aciklama_program.doc. adresinden 21.01.2019 tarihinde erişilmiştir.

Extended Abstract

Education, which occupied humankind throughout history, is one of the most important areas in human life. In order to cope with an era of continuous change and development, education requires changes and development as well. Education plays an important role in the future of a nation and teacher is one of the important factors in education. Since the teacher is one of the most important factors in qualified education and instruction, teacher training should be approached with adequate rigor. Qualified teachers are trained through theoretical and applied studies in the teacher training process. The present study aimed to determine the views of pre-service teachers on the impact of school experience course on the teaching profession in social studies education. It was considered that the views of pre-service teachers would make the course more effective, improve the impact of the course on teaching profession and provide information about the competencies and qualifications that future teachers would be trained for. In the present study, phenomenology design, a qualitative research method, was used. The study was carried out with 30 pre-service teachers, 13 of which were female and 17 were male, and the participants were senior students attending Firat University, Faculty of Education, Department of Social Studies Education during the 2018-2019 academic year fall semester. The study data were collected with the interview method. Content analysis method was used to analyze the data. The study data were analyzed using a qualitative data analysis software. The pre-service teachers stated that they considered the school practice course as a beneficial and necessary course with seventeen loads, the implementation of theoretical knowledge with fifteen loads and acquisition of experience with fifteen loads. Analysis of the model on the activities conducted in the school practice course demonstrated that the pre-service teachers utilized regular observation in the classroom with seventeen loads and different instructional methods and techniques with fifteen loads. It was determined that pre-service teachers stated positive views about the practice instructor with seventy-two loads and negative views with nine loads. Analysis of the model on the problems experienced in the school practice course demonstrated that the pre-service teachers experienced problems due to the "inadequate practice time" with sixteen loads and "the inadequate physical conditions of the school" with ten loads. Analysis of the model on recommendations to increase the efficiency in the school practice course demonstrated that pre-service teachers suggest to extend the practice period with fourteen loads and to select the schools with adequate physical facilities with eleven loads. It was determined that pre-service teachers considered school practice as a beneficial and necessary course. It was concluded that pre-service teachers remained mostly as observers in the classroom. It was determined that pre-service teachers assessed practice instructors as both positively and negatively. Pre-service candidates stated that there were problems due to inadequate duration of the practice, inadequate physical conditions at the schools, selection of distant schools and crowded classes. The pre-service teachers stated that the internship period was insufficient and therefore, certain solutions should be introduced to extend the practice period. The school practice course, which is very important for the pre-service teachers to acquire the teaching profession, may be included in the undergraduate programs earlier. Care should be taken in the selection of practice schools, physical facilities should be improved at schools and schools should not be too distant. The present study was applied to pre-service teachers in a way to serve social studies education. However, in order for the study to be more effective, it can be recommended to conduct the present study with the inclusion of pre-service teachers, practice instructor and course advisor.